

2 Kerk en godsdienst

COMMENTAAR

Bidden in de schuilkelder

Het lijkt geen moeilijke vraag, waar je om moet bidden als je land aangevallen wordt en in brand staat, als lange rijen vluchtelingen in je spookstad een veilig heenkomen zoeken. Maar zou je te midden van zo'n crisis ook een gezamenlijke biddag kunnen houden?

Nee, Oekraïense christenen kwamen deze woensdag –in Nederland de biddag voor gewas en arbeid– niet bijeen om te bidden voor een gunstig groeiseizoen en een goede oogst. Toch zijn het indrukwekkende beelden die via sociale media gedeeld worden: christenen die in kleinere of grote groepen bidden om vrede voor hun land. Ze knielen neer op een stadsplein in Charkiv of zingen in een metrostation in Kiev. Ontroerend is de video die sinds anderhalve week circuleert, waarin Oekraïense kinderen, jongeren en volwassenen Psalm 31 lezen, vers voor vers, vanuit een schuilkelder, een souterrain vol verwarmingsbuizen, een park of een garage.

„Op U, o HEERE! betrouw ik, laat mij niet beschaamd worden in eeuwigheid; help mij uit door Uw gerechtigheid”, zo begint een jongen. „Mijn tijden zijn in Uw hand, red mij van de hand van mijn vijanden, en van mijn vervolgers”, vult een jonge vrouw even later aan.

Het Oekraïens Bijbelgenootschap in Kiev maakte de video kort na de Russische invasie. De keuze voor dit duizenden jaren oude gebed van David is niet willekeurig. De opperrabbijn van de Oekraïense Joodse gemeenschap, Yaakov Dov Bleich, riep vorige week zondag alle joden en christenen in Oekraïne op om gezamenlijk Psalm 31 te bidden voor het oorlogsgeweld waaronder het land gebukt gaat.

Zonder twijfel klinkt die nood vandaag ook op Nederland-

Oekraïens tienermeisje:
„Ik vertrouw op U, o HEERE,
ik zeg: Gij zijt mijn God.”

se kansels. Op een biddag voor gewas en arbeid past ook het gebed om vrede en rust in het land en gerechtigheid in deze wereld. In de Bijbel zijn die zegeningen vaak met elkaar verbonden. In Psalm 81 belooft God Zijn volk zowel overvloed van tarwe als overwinning op vijanden. Maar ze zijn óók verbonden aan verootmoediging en terugkeer tot een leven volgens de inzettingen van God. Daarover spreken David en de Oekraïense bidders in Psalm 31 eveneens: ze smeken om genade en klagen over hun ongerechtigheid, hun zonde en de straf die daarop volgt. De bejaarde Oekraïense dominee Vinogradsky zei het vorige week zo: „We zijn op de vlucht, maar onze vlucht is tot God.”

De strijd op het wereldtoneel is onderdeel van een geestelijke strijd. Schuilplaatsen, humanitaire corridors en wapenstilstand zonder bekering brengen geen sjalom, geen werkelijke vrede en gerechtigheid en bieden dus slechts tijdelijke bescherming.

Voor Oekraïeners geldt daarom dezelfde vraag als voor Nederlanders: van wie verwachten wij het? Van sancties, de NAVO, Poolse straaljagers? Een tienermeisje in een schuilkelder kijkt in de camera en zegt: „Maar ik vertrouw op U, o HEERE, ik zeg: Gij zijt mijn God.”

Hoofredactie

Uitspraken patriarch Kirill onder vuur

Kritiek Wereldraad op Russische kerk

● Redactie kerk

LE GRAND-SACONNEX. Vanuit de Wereldraad van Kerken klinkt steeds luider kritiek op de houding van de Russisch-Orthodoxe Kerk ten opzichte van de oorlog in Oekraïne.

Zo pleit de Tsjechische voorganger Pavel Cerny, voormalig voorzitter van de Raad van Kerken in Tsjechië, voor een uitsluiting van de Russische kerk uit de Wereldraad. Dat meldde de Belgische nieuwssite Kerknet dinsdag.

Volgens Cerny kan een tijdelijke uitsluiting „heilzaam” zijn voor de Russisch-Orthodoxe Kerk, om haar te helpen „ontwaken uit haar valse droom” en een einde te maken aan „haar permanente medeplichtigheid aan de grootste militaire en humanitaire catastrofe in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog.”

Oproep

De Wereldraad deed vorige week via een brief van de algemeen secretaris van de raad, dr. Ioan Saucă, een oproep aan patriarch Kirill, het hoofd van de Russisch-Orthodoxe Kerk. Daarin riep Saucă –zelf orthodox

De Russisch-orthodoxe patriarch Kirill. beeld AFP, Igor Palkin

priester– de patriarch op om „zijn stem te verheffen zodat de oorlog kan worden gestopt.” Saucă wees erop dat hij mede schreef namens „lijdende broeders en zusters, van wie de meesten ook trouwe leden zijn van onze orthodoxe kerk.”

● Pleidooi voor uitsluiting kerk Rusland uit Wereldraad

● Russische priester vast om veroordelen oorlog

Kirill hield zich enige tijd op de vlakte, maar sprak zich zondag duidelijker uit over de Russische inval, waarbij hij de kant van Poetin koos. De orthodoxe kerk in Rusland is al sinds jaar en dag trouw bondgenoot van de president. In zijn preek zondag plaatste Kirill de oorlog in het teken van een geestelijke strijd. Daarbij zouden belangrijke traditionele waarden op het spel staan, die vanuit het Westen worden bedreigd. Als voorbeeld noemde Kirill het bestaan van gay prides door westerse overheden.

Liberaal

De preek van de patriarch riep forse kritiek op, ook vanuit de Russische kerk zelf. Meer dan 280 Russisch-orthodoxe priesters hebben opgeroepen tot het beëindigen van de invasie. Ook werd zondag een priester gearresteerd nadat hij zich in zijn preek keerde tegen de oorlog.

De banden van de Russisch-Orthodoxe Kerk met de Wereldraad van Kerken waren overigens al niet warm. Herhaaldelijk uitte Kirill in het verleden kritiek op de Wereldraad, onder meer vanwege de toelating van vrouwen in het ambt en de liberale visie op homoseksualiteit.

VIJF VRAGEN AAN

Ds. Marco Luijk over de nieuwe functie van regiopredikant in Noord-Brabant

Op zoek naar nieuwe vorm van kerk-zijn in Noord-Brabant

● Michiel Bakker

Vijf gemeenten in de Noord-Brabantse regio De Kempen krijgen samen een extra predikant. Deze moet hen de komende vijf jaar helpen bij de „vernieuwing in hun kerk-zijn.”

Het gaat om een „transitie naar toekomstgericht kerk-zijn” en een verdere uitbouw van de samenwerking tussen vijf gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), in Veldhoven, Waalre, Hoogeloon-Eersel, Bergeijk en Valkenswaard.

De nieuwe predikant wordt naar verwachting binnenkort voor 18 uur per week benoemd. Deze aanstelling is een pilot, geïnitieerd door ds. M. J. (Marco) Luijk,

classispredikant Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne (Waalse kerken).

Wat kenmerkt de vijf protestantse Kempengemeenten?

„In Brabant vormen protestanten een minderheid vergeleken met de katholieke gemeenschap. De Brabantse gemeenten liggen in de voorhoede van de ontkerkelijking. Het zijn pluriforme gemeenten, waarin mensen van verschillende liggingen elkaar vinden. In Veldhoven zijn op een gewone zondag tegen de 200 kerkgangers, in Waalre een kleine 100 en in de andere plaatsen nog minder.

In 2016 zijn de Kempengemeenten een samenwerkingsverband aangegaan, waarbij predikanten niet langer verbonden zijn aan één gemeente, maar aan de combinatie van gemeenten. Ook op andere terreinen is er samenwerking. Zo ondersteunen kerkrentmeesters elkaar. In het begin maakte ook de gemeente Bladel deel uit van het samenwerkingsverband, maar die werd zo

Advertentie

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Maandelijks ontvangen duizenden Chinezen Bijbels onderwijs

Maak uw gift over op NL56 RABO 0347 3760 29
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Dordrecht.

Handen vouwen, Toerusting bieden en Steun geven! Of doneer via: www.hudson-taylor.nl

Draag ook bij en geef voor de ontwikkeling van meer videolessen

► rd.nl/beroepingswerk
Ga naar kerktijden.nl (voor scriba's), mail kerk@refdag.nl
of bel 055-5390238 om een bericht door te geven.
twitter.com/beroepingswerk1

Hulpgoederen

Inzameling van hulpgoederen –voedsel en medicijnen– voor de inwoners van Oekraïne, maandag bij het Vaticaan. In heel Europa kwamen christenen in actie, inventariseerde CNE.news. Zo reiken Slowaakse kerken soep en thee uit aan de grens, doneerde een Zwitserse protestantse hulporganisatie minstens zeven ton voor noodhulp en vertrokken van- uit de Noorse lutherse landskerk vier bussen met vrijwilligers voor hulp aan vluchtelingen. beeld AFP, Vatican Media

klein dat ze geen kerkenraadsleden meer kon vinden. Er is nog wel een kerkplek in Bladel. Die valt nu onder de gemeente in Veldhoven.”

Hoe is de pilot "kerk in transitie" met een eigen regiopredikant ontstaan?

„De Kempengemeenten willen ook samenwerken als het gaat om de transitie naar kerk-zijn in de toekomst. Die is gericht op behoud en bloei van kerkelijke aanwezigheid in deze omgeving. De predikanten gaven aan dat ze te weinig tijd hebben om dat proces te kunnen begeleiden. Het leek ons goed om daarvoor een externe predikant aan te stellen die dat voor langere tijd kan doen. Voor het eerste jaar hebben we de financiering nu rond, dankzij steun vanuit onder meer de solidariteitskas van de PKN en de Maatschappij van Welstand.”

Wat verwacht u concreet van de nieuwe regiopredikant?

„Het eerste jaar is bedoeld om samen met de kerkenraden en voorgangers onderzoek te doen naar de vraag: Waar staan we en waar willen we naartoe? Daarna is het bedoeling om concrete stappen te zetten. Denk aan verdere samenwerking op het gebied van jongeren, maar ook

bijvoorbeeld aan activiteiten om als kerk naar buiten gericht te zijn. Het doel is de gemeenten te revitaliseren en wellicht aansluiting te vinden bij nieuwe groepen, zoals studenten en sociale organisaties. Bij die transitie kunnen gemeenten de ondersteuning van een regiopredikant als procesbegeleider goed gebruiken.”

Een van de kernwoorden is vernieuwing. Waarom is die nodig?

„Het wordt steeds moeilijker om mensen onder de vijftig jaar aan de kerk te binden. Er is verandering nodig, waarbij gezocht wordt naar nieuwe vormen van kerk-zijn die ook jongeren en de midden generatie aanspreken. Het klassieke kerkmodel is voor hen geen trein waar ze zomaar instappen. Veel mensen zoeken naar betekenis

Ontmoetingskerk in het Noord-Brabantse Valkenswaard. beeld PG Valkenswaard

in hun leven en naar vormen van gemeenschap. Het is belangrijk te ontdekken waar zij zich bevinden, wat hun idealen zijn en welke vraagstukken hen bezighouden. Dan kun je aansluiting zoeken en proberen samen te werken. In Den Bosch zag ik daarvan een mooi voorbeeld. De nieuwe voorzitter van de diaconie vroeg zich af: Wat speelt er in de maatschappij? Hij heeft alle sociaal-maatschappelijke organisaties in kaart gebracht, ongeveer zeventig. Die is hij samen met een andere diaken allemaal gaan bezoeken om te vragen: Waar zijn jullie mee bezig? Daardoor kregen ze zelf ook de vraag: Wie zijn jullie dan als diaconie? Op zo’n manier sta je als kerk middenin de samenleving, raak je betrokken bij mensen, kun je ideeën uitwisselen en ontmoet je soms nieuwe bondgenoten.”

Is er een Bijbelgedeelte dat u daarbij in het bijzonder aanspreekt?

„Het verhaal van de Emmaüsgangers. Zij laten het religieuze centrum achter zich, gaan de wereld in en daar ontmoeten ze Christus. Wij zetten vaak de deuren open en zeggen: „Hier vindt u God, in de kerk.” Misschien moeten we meer de wereld ingaan en ons richten op waar Christus ook daar te vinden is. Ook dat is kerk-zijn.”

Organist en componist Jan Welmers (84) overleden

● Redactie muziek

NIJMEGEN. Organist en componist Jan Welmers is in de nacht van zondag op maandag op 84-jarige leeftijd overleden.

Dat meldde oud-leerling Jan Hage maandag op zijn Facebookpagina. Jan Welmers (1937) was van 1974 tot 2002 als organist verbonden aan de Grote of Sint-Stevenskerk in Nijmegen. Daarvoor was hij tien jaar verbonden aan de Triumfatorkerk in Katwijk aan Zee. Als componist maakte Welmers naam met een groot aantal werken voor orgel. Zijn muziekopleiding genoot Welmers aan de conservatoria van Groningen en Utrecht, waar onder anderen Wim van Beek en Cor Kee zijn docenten waren. Zelf doceerde Welmers van 1974 tot 1998 aan de conservatorium van Utrecht het hoofdvak orgel en orgel improvisatie.

Welmers won diverse prijzen, waaronder in 1966 het Nationaal Orgel improvisatieconcours in Bolsward en twee jaar later het Internationaal Orgel improvisatieconcours in Haarlem.

In 2005 ontving hij voor zijn oeuvre de Jan Pieterszoon Sweelinck-prijs.

MEDITATIE

Biddag: naar Jezus

„Dezen dan gingen tot Filippus, die van Bethsaida in Galilea was, en baden hem, zeggende: Heere, wij wilden Jezus wel zien.”
Johannes 12:21

De tekst zegt: „Zij baden hem; wij wilden Jezus wel zien.” Laten wij uit het gedrag van deze mensen leren dat zodra de Geest Gods enige zielen waarlijk begerig maakt, zij terstond verkiezen zodanige middelen en vromen, die hun de weg naar Jezus kunnen aanwijzen. Zware wettische voorstellingen helpen hun zielen niet. Zodanigen, die hen in de plichten zoeken te verwarren of hun ziel willen voeden met hoop op hun gestalte, begeerte, tranen, oprechtheid, welmenend zoeken, als gronden van vrijmoedigheid, kan hun ziel niet helpen. Ja, daarvoor willen zij zich wachten om toch niet naast het fundament van de Goddelijke Heere Jezus op iets anders te bouwen. Maar zij helpen die hen naar Jezus komen leiden en hun de aanbidding van het Evangelie voordragen en hun ongeloof daarin en ook hun onwiligheid van hart aantonen, om hen zo waarachtig te ontbloten tot aan de fundamenteën toe. Zo mogen zij vervolgens de soevereine aangeboden liefde van de Heere Jezus en Zijn genaderijke roeping tot zondaren, en ook bijzonder zichzelf, als goddelozen en hopelozen in zichzelf ontdekken.

Hendrik van Lis, predikant te Den Haag

(“Twintig oefeningen”, 1872)

BEROEPINGSWERK

PROT. KERK IN NED.

Bedankt: voor Kampen (Broederkerk), W. J. Dekker te Amersfoort (Joriskerk).

GEREF. GEMEENTEN

Beroepen: te Goudswaard, A. T. Huijsjer te Sliedrecht; te Oosterland, M. T. Al-Chalabi te Brakel.

GEREF. GEM. IN NED.

Beroepen: te Krimpen aan den IJssel en te Nieuwerkerk aan den IJssel, D. E. van de Kieft te Urk.

OUD GER. GEM. IN NED.

Bedankt: voor Kampen, H. H. Romkes te Rouveen.

CORRECTIES

Beroep

De christelijke gereformeerde kerk in Zwolle heeft ds. L. van Dalen uit Hoogeveen nog niet beroepen (RD 07-03). De gemeente heeft het voornemen een beroep uit te brengen.